

Cauza civilă nr. 2-9061/2019
(12-2-28095-16052019)

HOTĂRÎRE
În numele Legii RM

21 ianuarie 2021

m. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Având în componența sa ca:

Președinte de ședință pe judecătorul- Zinaida Talpalaru

Grefier : Valeria Cubițcaia

Cu participarea: reprezentanților părților

A examinat în sediul instanței, în ședință judiciară publică, în limba de stat, în ordine contencioasă, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de către Maia Sandu față de Ilan Șor cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, obligarea pârâtului de a dezminți informațiile false cu postarea pe pagina de Facebook, <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, în postări diferite, atât în limba română cât și în limba rusă cu păstrarea pe peretele paginii respective de Facebook cel puțin 5 zile, încasarea prejudiciului moral în mărime de 200000,00 lei, a cheltuielilor taxei de stat în mărime de 6100,00 lei

și a constat:

Argumentele părții reclamante:

1. Pe rol, soluționarea cererii de chemare în judecată privind pe reclamanta Maia Sandu în contradictoriu cu pârîtul Ilan Șor avînd ca obiect apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, obligarea pârâtului de a dezminți informațiile false cu postarea pe pagina de Facebook, <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, în postări diferite, atât în limba română, cât și în limba rusă cu păstrarea pe peretele paginii respective de Facebook cel puțin 5 zile, încasarea prejudiciului moral în mărime de 200000,00 lei și a cheltuielilor taxei de stat în mărime de 6100,00 lei.

2. În susținerea acțiunii declarate, reclamanta a indicat că pe pagina de Facebook <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, Ilan Șor a publicat pe 6 iunie 2018, ora 14.40, următorul text: "[...] Trebuie să înțelegi: știu cât de mult și-a

plătit Filat în plic în fiecare lună, ca surplus la salariu, și anume eu am fost cel care puneam banii în plic, înainte ca el să ți-i trimită ție. [...]” Același text a fost publicat într-o postare separată și în limba rusă. Astfel, în aceeași zi, la 13.42, pe aceeași pagină de Facebook <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, Ilan Șor a publicat, între altele, următorul text: ”[...] Ты должна понимать: я знаю, сколько тебе платил Филат в конверте ежемесячно, как добавку к зарплате, и в конверт их тоже клал я, перед тем, как тебе его передавали.[...]” La 7 iunie 2018, ora 16.21, pe pagina <https://www.facebook.com/ilanshor-official/>, Ilan Șor a publicat, între altele, următorul ”[...] În al doilea rând, pot să îți reamintesc că înainte de a vota garanția de stat - timp de o oră și jumătate te-ai aflat la o întâlnire în locul despre care știm eu și tu și persoana cu care erai acolo. îți aduci aminte? [...]” Textul respectiv a fost reiterat într-o postare separată în limba rusă (la ora 15.59), când Ilan Șor a declarat, între altele, următoarele: ”[...] Во-вторых, могу даже тебе напомнить, что перед голосованием за государственную гарантию - полтора часа ты была на встрече в месте, о которым знаю я и ты и тот человек, с которым ты там была. Помнишь? [..]”

3. A mai invocat reclamanta că din cele patru postări se desprind următoarele: 1) Că ar fi primit bani în plicuri de la Vlad Filat, iar banii în plicurile respective ar fi venit de la Ilan Șor. 2) Înainte de examinarea la Guvern a chestiunii cu privire la acordarea cele de-a doua tranșe pentru cele 3 bănci, ar fi discutat despre acest subiect cu cineva într-o locație despre care ar fi știut ea, Ilan Șor și persoana respectivă (Ilan Șor neindicând numele acesteia). Ambele aserțiuni insinuate de Ilan Șor nu reprezintă altceva decât relatări false cu privire la fapte în sensul conferit noțiunilor respective de Legea nr.64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, întrucât: 1) Niciodată nu a luat bani nici în plic, nici altfel de la Ilan Șor, Vlad Filat sau altcineva. 2) Nu a avut nici o întrevedere la subiectul acordării celei de-a doua tranșe pentru cele 3 bănci devalizate înainte de aprobarea de către Guvern a deciziei respective.

4. Consideră că declarațiile lui Ilan Șor cuprinse în cele 4 postări antereferte se circumscriu condițiilor statuate la art. 7 alin. (2) din Legea nr. 64/2010. Astfel, pe lângă caracterul lor fals, acestea sunt și defăimătoare, întrucât acele postări nu fac altceva decât să prefigureze opiniei publice două ipoteze mincinoase și în egală măsură ilegale, precum că reclamanta pe de o parte, ar fi primit bani în plicuri de la Vlad Filat, banii în plicurile respective venind de la Ilan Șor, dar și, pe de altă parte, că, înainte de examinarea la Guvern a chestiunii cu privire la acordarea celei de-a doua tranșe pentru cele 3 bănci, ar fi discutat despre acest subiect cu cineva într-o locație despre care ar fi știut ea, Ilan Șor și persoana respectivă. La 13 iunie 2018 i-a expediat lui Ilan Șor (la adresa indicată pe pagina web a Partidului Șor) o cerere prealabilă în conformitate cu dispozițiile art. 15 și 16 din Legea nr.64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare. Cererea respectivă a fost

recepționată de către persoana responsabilă din cadrul Partidului Șor la 14 iunie 2018. De asemenea, cererea prealabilă a fost expediată pe adresa de e-mail care la fel era indicată pe pagina web a Partidului Șor. Până în prezent nu a primit nici un răspuns din partea lui Ilan Șor cu privire la aspectele evidențiate în cererea prealabilă. În temeiul art.7, art. art. 15-29 din Legea nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, art. 16 din Codul Civil al RM, solicită reclamanta Maia Sandu apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, obligarea pârâtului de a dezminți informațiile false cu postarea pe pagina de Facebook, <https://www.facebook.com/ilanshor-official/>, în postări diferite, atât în limba română, cât și în limba rusă cu păstrarea pe peretele paginii respective de Facebook cel puțin 5 zile, încasarea prejudiciului moral în mărime de 200 000,00 lei, a cheltuielilor taxei de stat în mărime de 6100,00 lei.

5.Reprezentantul reclamantei, avocatul Constantin Chira (mandatul din 25.11.2019 seria MA nr.1503058) a susținut integral cererea de chemare în judecată, a solicitat admiterea ei și a constata ca fiind false și defăimătoare relatările postate de către Ilan Șor pe pagina sa de Facebook <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, în data de 06 și 07 iunie 2018 precum că, ”Eu aș fi primit bani în plicuri de la Vlad Filat, iar banii în plicurile respective ar fi venit de la Ilan Șor” și ”Înainte de examinarea la Guvern a chestiunii cu privire la acordarea celei de-a doua tranșe pentru cele 3 bănci, eu aș fi discutat despre acest subiect cu cineva într-o locație despre care aș fi știut eu, Ilan Șor și persoana respectivă (Ilan Șor neîndi- când numele acesteia)”; obligarea pârâtului de a dezminți informațiile false cu postarea pe pagina de Facebook, <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, în postări diferite, atât în limba română, cât și în limba rusă cu păstrarea pe peretele paginii respective de Facebook cel puțin 5 zile, încasarea prejudiciului moral în mărime de 200000,00 lei și a cheltuielilor taxei de stat în mărime de 6100,00 lei.

Poziția pârâtului

6.Reprezentantul pârâtului Ilan Șor, avocatul Banaru Vadim (mandatul seria MA nr.1349914) a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată. În suportul poziției expuse a menționat că, din perspectiva prevederilor Legii cu privire la libertatea de exprimare, nr.64 din 23.04.2010, care guvernează prezentul litigiu, informația răspândită cade sub incidența noțiunii de ”judecată de valoare” (opinie, comențiu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit), nu însă sub incidența noțiunii de „fapt”. De altfel, reclamanta nu a făcut dovada că informațiile răspândite se referă anume la fapte, și nu la judecări de valoare, după cum nu a probat că aceste informații sunt în esență false, prin aceasta sfidând obligația reclamantului prevăzută în art. 24 alin.(1) lit.c) din Legea cu privire la libertatea de

exprimare, nr.64 din 23.04.2010, potrivit căreia reclamantul trebuie să dovedească că informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă.

7.A indicat reprezentantul pârâtului că în conformitate cu art.25 alin.(3) din Legea cu privire la libertatea de exprimare. 64 din 23.04.2010, orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de judecată de valoare sau relatare cu privire la fapte se interpretează în favoarea acordării statutului de judecată de valoare. Curtea Europeană în jurisprudența sa, face distincție dintre fapte și judecăți de valoare, alegație care, de altfel, este expres reținută și în cauza Savițchi împotriva Moldovei. Astfel, potrivit §49 din Hotărârea Curții Europene din 11 octombrie 2005, în cauza Savițchi împotriva Moldovei, instanța europeană reține că existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil probațiunii. Cerința de a dovedi adevărul unei judecăți de valoare este imposibil de îndeplinit și încalcă însăși libertatea de opinie, care este o parte fundamentală a dreptului garantat de art. 10 din Convenția Europeană. Totuși, chiar atunci când o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei ingerințe poate depinde de faptul dacă există un substrat factologic suficient pentru declarația contestată, deoarece chiar și o judecată de valoare fără nici un substrat factologic care s-o susțină poate fi excesivă.

8.Explică că, aplicând în speță principiile consacrate în jurisprudența instanței europene și în practica instanțelor naționale în materia libertății de exprimare, reclamanta, nu poate beneficia din partea pârâtului Ilan Șor de o satisfacere a pretențiilor formulate. Mai mult ca atât, în circumstanțele, ambianța și conjunctura relațiilor în care pârâtul s-a aflat cu Vlad Filat în perioada în care ultimul exercita funcția de Prim-ministru, respectiv Președinte al Partidului Liberal Democrat din Moldova, i-au creat lui Șor Ilan premise sigure de a crede că Sandu Maia, care era membra echipei conduse de Vlad Filat, că de altfel și alți deputați PLDM în îndeplinirea mandatului, au beneficiat de favoruri și remunerații ce nu li se cuvin (sub diferite forme, precum servicii de transport avia, bunuri etc.). Cu această ocazie că în privința lui Vladimir Filat există o sentință de condamnare definitivă și irevocabilă (Decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 22 februarie 2017, disponibilă: http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=8400), prin care s-a constatat faptul extorcării și primirii de la Șor Ilan a remunerației ilicite (în cuantum de 472537568,78 lei, fapt constatat de instanța de apel, menținută de instanța de recurs), cu diferite destinații pe care Vlad Filat le invoca și justifica în privat, dintre care și pentru interesele PLDM și a membrilor săi, în special pentru cei care dețin funcții importante.

9.A relevat că, limitele criticii acceptabile sunt mai largi în privința unui politician sau în privința unei persoane publice decât în cazul unei persoane private. La concret, în cauza Lingens împotriva Austriei (hotărârea CtEDO din 08 iulie 1986, §42) și în cauza Incal împotriva Turciei (hotărârea CtEDO din 09 iunie

1998, §54), instanța europeană a statuat că spre deosebire de o persoană privată, politicianul, inevitabil și cu bună-știință, se lasă deschis unei cercetări mai apropiate a cuvintelor și comportamentului său de către jurnaliști și de publicul larg (din care face parte – I.Ș.), și în consecință el trebuie să manifeste un grad sporit de toleranță. Rațiunea acestei poziții rezidă în principiile unei societăți democratice, în care critica la adresa celor care își exercită puterea (cazul reclamantei) sau și-au exercitat-o constituie un drept fundamental și o îndatorire a mijloacelor de comunicare în masă, a persoanelor obișnuite și în mare măsură a societății. Acest fel de critică nu trebuie să fie limitată, deoarece constituie singurul mijloc de dezbatere în public a deficiențelor și de stabilire a remediilor posibile. De altfel, libertatea de exprimare reprezintă o garanție fundamentală pentru protecția altor drepturi ale omului, fundamente esențiale ale unei societăți democratice, condiție indispensabilă pentru progresul său și a fiecărui individ. Astfel, Curtea Europeană a reținut că dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai „informației” sau „ideilor” care sunt primite favorabil sau sunt privite ca inofensive sau ca o chestiune de indiferență, dar și celor care ofensează, șochează sau deranjează statul sau orice parte a comunității (cauza Busuioc împotriva Moldovei, hotărârea CtEDO din 21 decembrie 2004, §58). Prin urmare, se constată lipsa de temeinicie în satisfacerea pretențiilor formulate de reclamantă privind dezmințirea informației, deoarece în acord cu art.26 alin.(1) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, nr.64 din 23.04.2010, orice persoană este în drept să ceară în instanța de judecată dezmințirea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte. Deoarece în speță sunt judecați de valoare, nu însă relatări cu privire la fapte, apriori dezmințirea nu poate fi admisă.

10.A adăugat reprezentantul pârâtului că la fel nu poate fi satisfăcută nici pretenția referitoare la recunoașterea informației răspândite de către pârâtul Ilan Șor, ca fiind neveridică, denaturată și falsă, deoarece nu se înscrie în exigențele legale, stipulate la art.7 alin.(4) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, nr.64 din 23.04.2010. La concret, în speță răspândirea judecăților de valoare se bazează pe un substrat factologic suficient. Totodată, din interpretarea sistemică a prevederilor art. 16 alin.(8), art. 1398, art.1422 alin.(3) Cod Civil RM în vigoare la data apariției situației litigioase, rezultă incontestabil că prejudiciul moral se repară în cazurile când răspânditorul informației care s-a dovedit a fi falsă a acționat cu vinovăție. Supra, a motivat că pârâtul Șor Ilan, în calitate de autor al informației a uzat de dreptul său la libertatea de exprimare libertatea de exprimare, răspândind cu bună credință informația în privința reclamantei, bazându-se pe un suport factologic fundamentat, considerent din care nu poate fi satisfăcută pretenția de încasare a prejudiciului moral. Totodată, prejudiciul moral se încasează reieșind anume din caracterul și gravitatea suferințelor fizice și/sau psihice suportate de către reclamantă (art.29 alin.(1) al Legii nr.64/2010). De facto, reclamanta nu a

motivată incidența prejudiciului moral, ci s-a rezumat doar la indicarea în abstracto a criteriilor care pot constitui temei de stabilire a compensației morale.

Raționamentele instanței:

11. Analizând în esență toate ipotezele pricinii, prin prisma motivelor formulate, în raport cu probele prezentate, reținând explicațiile și opiniile participanților la proces, instanța conchide că, cererea reclamantului este pasibilă admiterii parțiale pentru considerentele ce urmează.

12. Conform art.118 alin.(1) Cod de Procedură Civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Articolul 130 alin.(1) CPC prevede că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii. În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1), (2) Cod Civil (în vigoare la data înaintării acțiunii), apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară. Modul de aplanare a litigiului dintre părți până la adresare în instanța de judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract.

13. Art.3 alin.(1),(2),(4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, stipulează expres că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cât și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Restrângerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut și doar în cazul în care restrângerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectându-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat. Cu alte cuvinte, exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. În același timp, art.7 alin. (2-7) a Legii nominalizate stipulează că, persoana lezată prin răspândirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informația cumulează următoarele condiții: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit

la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat. Persoana lezată prin răspândirea unor judecăți de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecățile de valoare cumulează următoarele condiții: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informație. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (4) poate solicita rectificarea sau dezmințirea informației, sau publicarea unei replici, precum și repararea prejudiciului moral și material cauzat. Astfel se constată că, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale, însă pentru a pretinde încălcarea acestui drept, persoana nu doar trebuie să demonstreze existența faptului că a fost răspândită o informație falsă, defăimătoare, ci și faptul că informația dată a fost răspândită de către persoana față de care este înaintată acțiunea.

14. Se reține că, în acord cu dispozițiile art.15 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informației și/sau persoanei juridice care a răspândit-o rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat. Cererea prealabilă se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informația defăimătoare. Acesta este un termen de prescripție. La împlinirea unui an din ziua defăimării, persoana nu poate solicita repunerea sa în termenul de depunere a cererii prealabile. Persoana va indica în cerere informația pe care o consideră defăimătoare și în cazul răspândirii unor relatări cu privire la fapte, circumstanțele care demonstrează că informația este în esență falsă sau, în cazul răspândirii judecăților de valoare, circumstanțele care demonstrează că acestea nu se bazează pe un substrat factologic suficient. Probele depuse de reclamantă confirmă că, cererea prealabilă de soluționare a litigiului pe cale amiabilă a fost expediată pârâtului în data de 13 iunie 2018, ceea ce denotă că termenul prevăzut de articolul vizat a fost respectat .

15. Astfel, din actele și lucrările dosarului rezultă că pe pagina de facebook <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, Ilan Șor a publicat în data de 06 iunie 2018, ora 14.40, următorul text: "[...] Trebuie să înțelegi: știu cât de mult ți-a plătit Filat în plic în fiecare lună, ca surplus la salariu, și anume eu am fost cel care puneam banii în plic, înainte ca el să ți-i transmită ție. [...]" În aceeași zi, la 13.42, pe aceeași pagină de facebook <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, Ilan Șor a publicat următorul text: "[...] Ты должна понимать: я знаю, сколько тебе платил Филат в конверте ежемесячно, как добавку к зарплате, и в конверт их тоже клал я, перед тем, как тебе его передавали.[...]" Totodată, la 7 iunie 2018, ora 16.21, pe pagina <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, Ilan Șor a publicat, următorul text "[...] În al doilea rând, pot să îți reamintesc că înainte de

a vota garanția de stat - timp de o oră și jumătate te-ai aflat la o întâlnire în locul despre care știm eu și tu și persoana cu care erai acolo. Ți aduci aminte? [...]” Textul respectiv a fost reiterat într-o postare separată în limba rusă (la ora 15.59), când Ilan Șor a declarat, între altele, următoarele:”[...] Во-вторых, могу даже тебе на- помнить, что перед голосованием за государственную гарантию-полтора часа ты была на встрече в месте, о которым знаю я и ты и тот человек, с которым ты там была. Помнишь? [..]

16.Evidențiind șirul de argumente reflectate se consemnează că, libertatea de exprimare nu trebuie privită în abstract. Dreptul în sine nu este unul care să opereze la infinit dar are anumite limite. Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine. Nici un drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe. Aici este necesar de menționat dispozițiile art.32 alin.(1,2) din Constituția RM care cert stabilește că, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie. În context, libertatea de expri- mare prevăzută de art.10 al Convenției Europene a Drepturilor Omului este una dintre aceste libertăți fundamentale, ce are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia, o condiție primordială a progresului acesteia și ale dezvoltării fiecăruia. Libertatea de exprimare este atât un drept în sine, cât și un drept absolut necesar pentru realizarea altor drepturi garantate de Convenție, cum ar fi dreptul la liberă asociere, fiind totodată un drept individual, parte a libertății spirituale a fiecărui individ, dar și un drept colectiv, ce permite comunicarea cu ceilalți semeni. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi și comunica informații ori idei, fără a exista limite frontaliere ori impuse de autoritățile publice. Sub rezerva paragrafului 2, libertatea de exprimare este valabilă nu numai pentru informațiile sau ideile primite favorabil ori considerate ca inofensive sau indiferente, dar și cele pentru care rănesc, șochează sau neliniștesc. Mai mult, art.10 din Convenție privește nu numai conținutul informațiilor dar totodată și mijloacele de transmisiune sau de captare a acestora, deoarece orice restricție adusă lor atinge dreptul de a primi și comunica informații. Astfel, majoritatea drepturilor prevăzute de Convenție sunt drepturi condiționale, ceea ce înseamnă că ele permit ingerințe, ce sunt totuși supuse anumitor condiții, ținând cont de natura esențială a libertăților ocrotite.Astfel,comparând cele două drepturi, libertatea de exprimare și demnitatea, am putea spune că libertatea de exprimare este mai privilegiată pentru că are o consacrare expresă în art. 10 din Convenție, în schimb onoarea este prevăzută doar ca o limitare a libertății de exprimare.

17. Din economia art. 24 a Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64/23.04.2010 se distinge că anume reclamantul trebuie să dovedească că: pârâtul a răspândit informația; informația îl vizează și este defăimătoare; informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; existența și quantumul prejudiciului cauzat. Cu alte cuvinte se subliniază că, informația constituie o relatare cu privire la libertatea de exprimare și sarcina probațiunii cu privire la faptul că, informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă sau că judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient incumbă reclamantei. La rândul său pârâtului îi revine obligația de a demonstra că informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant; informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; la momentul răspândirii informației, deși au luat toate măsurile de diligență, nu puteau ști că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; informația răspândită este de interes public. Raportând norma legală citată la speță, instanța relevă că, caracterul informațiilor răspândite - este vădit defăimător, ce depășește gradul de tolerare de care trebuie să dea dovadă o persoană, prin sfera de răspândire a informațiilor - disponibilă de accesare liberă pentru public, având impact social asupra persoanei, fiindu-i adusă atingere onoarei și demnității reclamantului. Informația cu caracter defăimător a fost răspândită de către pârât cu intenția de a fi apreciată ca reală de către societate, însă fără a prezenta un substrat factologic suficient la caz. Mai mult ca atât, pârâtul nu a prezentat nici o probă care ar adevăra că articolul publicat nu a fost un atac personal gratuit, cu comentarii vătămătoare inutile.

18. Astfel, reieșind din circumstanțele de fapt și prevederile legale enunțate mai sus, instanța conchide că informația expusă de către pârât nu și-a găsit un substrat factologic bine definit și întemeiat. Mai mult ca atât, declarațiile făcute de către Ilan Șor pe pagina sa de Facebook sunt niște fapte care urmează a fi probate, atunci când afirmațiile sunt atribuite noțiunii de judecăți de valoare și examinate în ansamblul contextului aceste constatări depășesc limitele unei judecăți de valoare, deoarece ele includ în realitate, acuzații de fapt precise la adresa reclamantei. În același timp argumentele invocate de către pârât, nu sunt suficiente pentru a dovedi soliditatea relatărilor publice cu privire la "...știi cât de mult și-a plătit Filat în plic în fiecare lună, ca surplus la salariu și anume eu am fost cel care puneam banii în plic, înainte ca el să ți-i transmită". Ca urmare afirmațiile pârâtului nu au la bază un substrat factologic suficient, iar expunerea faptelor a fost deformată. Or, chiar și atunci când o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei imixțiuni poate depinde de faptul dacă există o bază faptică suficientă pentru declarația respectivă, deoarece chiar și o judecată de valoare, cu o bază faptică care

s-o sprijine, poate fi excesivă (hot. CtEDO din 01.07. 1997 pe cazul *Obershlik c. Austriei*).Astfel spus, dacă de cercetat și afirmațiile litigioase: ”în al doilea rînd pot să îți reamintesc că înainte de a vota garanția de stat-timp de o oră și jumătate te-ai aflat la o întâlnire în locul despre care știm eu și tu și persoana cu care erai acolo.Îți aduci aminte?” din perspectiva informațiilor publicate, se observă că ele includ, în realitate,declarații categorice la adresa reclamantei. Dar necătînd la aceasta, orice declarație, chiar și atunci când constituie o judecată de valoare, trebuie să fie susținută de un substrat factologic suficient, în caz contrar ea va avea o natură excesivă.

19.În echivalență cu art. 26 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană este în drept să ceară în instanța de judecată dezmințirea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte. În cazul în care instanța de judecată va stabili că acțiunea cu privire la răspîndirea informației false și defăimătoare este întemeiată, iar reclamantul solicită publicarea unei dezmințiri, instanța va dispune dezmințirea relatărilor false și defăimătoare, indicînd în dispozitivul hotărîrii textul dezmințirii. Instanța de judecată va dispune efectuarea dezmințirii în cel mai potrivit mod pentru restabilirea drepturilor reclamantului. Dacă informația falsă și defăimătoare a fost răspîndită prin intermediul mass-mediei, instanța va obliga mass-media carea răspîndit această informație să publice și/sau să răspîndească dezmințirea la aceeași rubrică, pagină, în același program, la aceeași oră sau în același ciclu de emisiuni. În cazul în care informația falsă și defăimătoare a fost răspîndită prin alte mijloace decît mass-media, instanța va stabili aceeași modalitate de dezmințire sau, după caz, alta adecvată situației. Dacă mass-media sau, după caz, autorul informației se află în imposibilitatea de a publica dezmințirea, instanța de judecată va obliga mass-media sau, după caz, autorul informației să publice dezmințirea în alt mijloc de informare în masă cu o rază similară de acoperire sau difuzare. Dacă ultimul va refuza publicarea dezmințirii, persoana obligată să publice dezmințirea va plăti reclamantului o compensație în mărime de la 50 la 5000 de unități convenționale. Mass-media scrisă va insera dezmințirea sub titlul „Dezmințire”. Textul dezmințirii va fi scris cu aceleași caractere ca și informația dezmințită. Circumstanțele, modul, cronologia și locul răspîndirii informației defăimătoare care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantei, atestă că relatările postate de către Ilan Șor au fost răspîndite de pârât public, prin intermediul paginei de Facebook, <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>. Ca urmare, în cazul din speță își găsește justificare necesitatea dezmințirii informației, publicate pe pagina de Facebook, <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, în legătură cu ce instanța va admite cerința cu privire la dezmințire prin care să se infirme relatările defăimătoare.

20.Pe acest aspect se certifică că,luînd în considerație circumstanțele de fapt și de drept constatate,gradul în care onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantei a fost lezată, se statuează asupra obligării pîrîtului Ilan Șor să dezmință

relatările false și defăimătoare plasate pe pagina sa de Facebook, cu următorul text de dezmințire: ”Eu, Ilan Șor, declar că am mințit atunci când am făcut pe data de 6 iunie 2018 pe pagina mea de facebook declarația cu privire la faptul că Maia Sandu a luat bani în plic de la Vlad Filat. Această declarație nu corespunde adevărului”. ”Eu, Ilan Șor, declar că am mințit atunci când am făcut pe data de 07 iunie 2018 pe pagina mea de facebook declarația cu privire la faptul că Maia Sandu, înainte de examinarea la Guvern a chestiunii cu privire la acordarea celei de-a doua tranșe pentru cele 3 bănci devalizate, ar fi discutat despre acest subiect cu cineva cunoscut mie. Această declarație nu corespunde adevărului”. Textele dezmințirilor urmează a fi postate pe pagina de Facebook <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, în postări diferite, atât în limba română, cât și în limba rusă, fiecare postare urmând a fi accesibilă oricărei persoane și păstrată pe peretele paginii respective de Facebook cel puțin 5 zile.

21. În concordanță cu art.1398 alin. (1), art. 1422 alin. (1) Cod Civil RM (red.din 2002), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Or, obligația de a dovedi faptul cauzării prejudiciului moral (suferințelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea în cererea despre compensarea prejudiciului moral aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe relevante și în baza căror acțiuni (inacțiuni) i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea. În acest sens, cum legea nu oferă criterii clare de individualizare a sumelor reprezentând echivalentul prejudiciului moral, luând în considerație probele depuse la dosar, circumstanțele de fapt și de drept constatate, raportul de proporționalitate dintre acordarea despăgubirilor și gradul în care onoarea și reputația profesională a reclamantei a fost lezată, instanța de judecată a ajuns la concluzia de ai acorda reclamantei o compensație echitabilă și rezonabilă cu încasarea de la pîrîtul Ilan Șor în beneficiul reclamantei Maia Sandu a unui prejudiciu moral în mărime de 50000,00 lei cu aprecierea că suma este rezonabilă față de gravitatea faptelor pîrătului.

22. În acord cu dispozițiile art.82 Cod de Procedură Civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei. Ca urmare a faptului că, acțiunea înaintată de către reclamanta Maia Sandu a fost admisă parțial, acesteia urmează să-i fie compensate cheltuielile de judecată, proporțional părții admise din pretenții, suportate în legătură cu examinarea cauzei în instanță. Potrivit art.94 CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut

procesul să plătească, la cere-rea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Într-o astfel de conjunctură pârîtul Ilan Șor se obligă la plata sumei de 1600,00 lei în beneficiul lui Maia Sandu cu titlu de taxă de stat.

În finalitatea celor reflectate, potrivit dispozițiilor art.art.4-6,94,118, 130, 238, 239, 241, 360, 362 Cod de Procedură Civilă, instanța de judecată,

hotărâște:

1.A admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către reclamanta Maia Sandu în contradictoriu cu Ilan Șor ce vizează apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor taxei de stat.

2.A constata ca fiind false și defăimătoare relatările postate de către Ilan Șor pe pagina sa de Facebook <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, în data de 06 și 07 iunie 2018 precum că, ”Eu aș fi primit bani în plicuri de la Vlad Filat, iar banii în plicurile respective ar fi venit de la Ilan Șor” și ”Înainte de examinarea la Guvern a chestiunii cu privire la acordarea celei de-a doua tranșe pentru cele 3 bănci, eu aș fi discutat despre acest subiect cu cineva într-o locație despre care aș fi știut eu, Ilan Șor și persoana respectivă (Ilan Șor neindicînd numele acesteia)”.

3.A obliga pârîtul Ilan Șor să dezmință relatările false și defăimătoare plasate pe pagina sa de Facebook , cu următorul text de dezmințire:

”Eu, Ilan Șor, declar că am mințit atunci când am făcut pe data de 6 iunie 2018 pe pagina mea de facebook declarația cu privire la faptul că Maia Sandu a luat bani în plic de la Vlad Filat. Această declarație nu corespunde adevărului”.

”Eu, Ilan Șor, declar că am mințit atunci când am făcut pe data de 7 iunie 2018 pe pagina mea de facebook declarația cu privire la faptul că Maia Sandu, înainte de examinarea la Guvern a chestiunii cu privire la acordarea celei de-a doua tranșe pentru cele 3 bănci devalizate, ar fi discutat despre acest subiect cu cineva cunoscut mie. Această declarație nu corespunde adevărului”

4.Textele dezmințirilor urmează a fi postate pe pagina de Facebook <https://www.facebook.com/ilanshorofficial/>, în postări diferite, atât în limba română, cât și în limba rusă. Fiecare postare urmează a fi accesibilă oricărei persoane și păstrată pe peretele paginii respective de Facebook cel puțin 5 zile.

5.A încasa de la Ilan Șor, IDNP:*****, dom.în ***** în beneficiul lui Maia Sandu, IDNP: *****, dom.în ***** cu titlu de prejudiciu moral suma de 50000,00

lei (cincizeci mii lei) și cu titlu de taxă de stat suma de 1600,00 lei, iar per total 51600,00 lei (cincizeci și una mii șase sute lei).

6.În rest, pretențiile formulate de reclamanta Sandu Maia în contradictoriu cu pârâtul Ilan Șor se resping.

7.Asupra hotărârii poate fi promovat apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului prin intermediul Judecătoriei Chișinău sed. Centru.

*Președinte de ședință
judecător*

Zinaida Talpalaru

Președintele Judecătoriei Chișinău

Radu Țurcanu

Notă: Potrivit dispozițiilor art.236 alin.(7) CPC RM, în legătură cu faptul că Zinaida Talpalaru, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.15-IX din 31 decembrie 2020, a fost eliberată din data de 24 ianuarie 2021 din funcția de judecător al Judecătoriei Chișinău, în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, textul integral al hotărârii este semnat de Radu Țurcanu, președintele Judecătoriei Chișinău.